

УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ОГРАНИЧАВАЊУ РАСПОЛАГАЊА ИМОВИНОМ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА ТЕРОРИЗМА И ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Ово упутство има за циљ да допринесе информисању шире јавности о значају предузимања превентивних радњи и мера у препознавању, откривању и спречавању финансирања тероризма.

Финансирање тероризма се углавном односи на обављање трансакција које укључују имовину која је у власништву терориста или која је коришћена или намерава да се користи за помагање у извршењу терористичких дела. За разлику од прања новца, где је акценат на пореклу имовине стечене илегалним радњама, тј. извор имовине је од важности, код финансирања тероризма, акценат је на одредишту, тј. начину коришћења имовине, која може да потиче и из легалних извора.

Као пуноправна чланица Уједињених нација, Република Србија је у обавези да у потпуности усагласи своју законску регулативу са ратификованим конвенцијама УН-а. Савет безбедности УН-а је донео низ резолуција којима се прописује примена мера против терориста, терористичких организација и њихових финансијера. Једна од мера односи се на спречавање коришћења имовине и средстава наведених лица и организација, а државе су у обавези да донесу прописе којима се регулише ограничавање располагања имовином и средствима који се налазе на територији тих држава. Резолуција 1373 (из 2001. године) позива све државе чланице да делују на спречавању и сузбијању финансирања терористичких аката. УН су, у складу са резолуцијама 1267 (1999), 1989 (2011), 2253 (2015) и 1988 (2011), објавиле и имена појединаца и организација које су подвргнуте финансијским санкцијама УН-а због повезаности са Ал Каидом, ИД-ом или Талибанима. На основу одредаба Главе VII Повеље УН-а, државе чланице УН-а су у обавези да предузимају мере на спровођењу резолуција које у оквиру својих овлашћења доноси.

У складу са наведеним, Р. Србија је донела Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење којим се регулише означавање лица и поступак ограничавања располагања њиховом имовином.

Означено лице

„Означено лице“ је физичко или правно лице, као и група или удружење, које је означено и стављено на листу терориста, терористичких организација или финансијера терориста на основу:

1. одговарајућих резолуција Савета безбедности Уједињених нација или аката међународних организација чији је Р. Србија члан;
2. предлога надлежних државних органа или
3. образложеног захтева стране државе.

Поступак означавања лица

Листе СБ УН-а се примењују по аутоматизму и није потребно њихово имплементирање прописом донетим од стране Владе.

Поступак за означавање лица се може заснивати по два различита основа:

1. означавање лица од стране Владе Р. Србије на предлог надлежних државних органа, по основу оправданог уверења да је лице терориста, да финансира тероризам, да је укључено у активности или помагање терористичке групе или вршење терористичког акта. Оправдано уверење је правни стандард, који је у потпуности одвојен од кривичних стандарда, а који се уводи као критеријум на који Влада мора да се ослања приликом доношења решења о означавању лица. Оправдано уверење се формира на основу информација о одређеном лицу које Влади достављају надлежни државни органи (Министарство надлежно за унутрашње послове, надлежно тужилаштво, орган надлежан за безбедносне и обавештајне послове или финансијскообавештајна служба).
2. означавање лица на образложен захтев друге државе, који своје утемељење налази у Резолуцији 1373 СБ УН-а, која налаже државама да на захтев друге државе морају озбиљно размотрити и, уколико постоји оправдано уверење, донети решење о стављању на листу означених лица.

Ажурирање листе и претрага означених лица

У складу са Законом, Управа без одлагања о свакој промени на листи означених лица СБ УН-а, на својој интернет презентацији, обавештава лица која су дужна да примењују радње и мере за спречавање финансирања тероризма.

На интернет презентацији Управе такође постоји и претраживач листе означених лица СБ УН-а (<http://www.unsearch.apml.gov.rs/>). Претраживач омогућава свим заинтересованим физичким и правним лицима да брзо и једноставно провере да ли имају контакте, односно пословну сарадњу са поменутом категоријом лица, у циљу благовремене примене мера и радњи прописаних Законом.

Развијањем оваквог информатичког алата омогућено је директно претраживање листа означених лица Савета безбедности УН које се односе на Резолуцију 1267 (1999), 1989 (2011) и 2253 (2015) у вези са ИСИЛ-ом, Ал-Каидом и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима, Резолуцију 1718 (2006) и резолуцијама наследницама у вези са ДНР Корејом, као и Резолуцију 1988 (2011) у вези са Талибанима и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима.

Сам претраживач је конципиран на начин да сва заинтересована физичка и правна лица могу уношењем бар једног податка који поседују да провере да ли имају контакте са означеним лицем. Истовремено, лице које врши претрагу мора да изабере којој групи корисника припада (банке, осигуравајућа друштва, адвокати, нотари, НПО, задужбине...). Уколико је задат широк спектар претраге, претраживач ће као резултат приказати сва лица која спадају у задату претрагу (нпр. сва лица са тим именом и сл), при чему се истовремено приказују и сви доступни подаци за конкретна лица (име, презиме и надимак, датум рођења, држава порекла, датум стављања на листу означених лица, којом резолуцијом је обухваћен).

Подаци о означеним лицима свакодневно се аутоматски преузимају из базе релевантних УН листа санкција, што омогућава тачне и благовремене резултате приликом коришћења претраживача.

Заштита људских права

Ради заштите људских права означеног лица, која могу бити угрожена стављањем на листу, Влада најмање једном годишње разматра оправданост доношења решења о стављању на листу, што подразумева праћење УН листе и њених евентуалних промена од стране надлежних министарстава, као и проверу оправданости свог уверења и измењених околности које могу довести до скидања са листе означених лица.

Заштита људских права се остварује и личним достављањем обавештења о стављања на листу означеном лицу у складу са правилима општег управног поступка.

Поступак пријаве означеног лица

Законом се прописује дужност за свако правно или физичко лице да приликом обављања посла или делатности утврди да ли има послова или других сличних односа за означеним лицем. У случају да утврди да се пословање обавља са означеним лицем, свако лице дужно је да у најкраћем могућем року ограничи располагање имовином означеног лица и да о томе одмах, а најкасније у року од 24 сата, обавести Управу за спречавање прања новца.

Обавештења и информације се достављају:

- телефоном;
- електронским путем;
- непосредним достављањем или
- препорученом поштом.

Обавештење о означеном лицу и његовој имовини, као и информације од значаја за одређивање означеног лица и његове имовине достављају се на Обрасцу за пријављивање означеног лица који се може наћи на интернет презентацији Управе (apml.gov.rs/REPOSITORY/1384_obrazac-za-prijavu-oznacених-лица-sajt-230615.doc).

Обавештења и информације које се достављају телефонским путем, потврђују се у писаној форми.

Поступак ограничавања располагања имовином

„Ограничавање располагања имовином” је привремена забрана преноса, конверзије, располагања и премештања имовине или привремено управљање том имовином на основу одлуке надлежног државног органа.

„Имовина” означава финансијска средства, имовину било које врсте, покретну или непокретну, материјалну или нематеријалну, без обзира како је стечена, исправе или инструменте у било којој форми, којима се доказује својина или интерес у односу на таква средства или имовину (нпр. банкарски кредити, пугнички и банковни чекови, новчане упутнице, деонице, хартије од вредности, обвезнице, менице, акредитиви, камата, дивиденда или други приход наплаћен на основу или настао из тих средстава или имовине и др).

Лице које је обавестило Управу је дужно да ограничи располагање имовином означеног лица до пријема решења о ограничавању располагања имовином или обавештења да решење није донето, а најдуже седам дана од дана достављања обавештења Управи.

Лице не сме учинити доступним своју или туђу имовину означеном лицу, лицу које означено лице директно или индиректно поседује или контролише, као и лицу које поступа у име и за рачун означеног лица или по његовим инструкцијама. Овде се онемогућава означено лице да користи не само своју имовину, већ и туђу. Све мере се примењују и у односу на лице које поступа у име и за рачун означеног лица или по његовим инструкцијама.

У складу са Законом, након достављања обавештења или информације да је правно или физичко лице остварило пословну сарадњу или други слични однос са означеним лицем, Управа за спречавање прања новца, без одлагања, сачињава извештај.

Извештај садржи и податке о идентитету пријављеног лица и његовој имовини добијене од државних органа, организација и лица којима су поверена јавна овлашћења, као и закључак да ли је утврђено да је пријављено лице означено лице и да ли имовина подлеже ограничавању располагања.

Сачињени извештај Управа доставља, без одлагања, министру надлежном за послове финансија. Ако по пријему извештаја министар надлежан за послове финансија утврди да се ради о означеном лицу и имовини која подлеже ограничавању располагања, без одлагања, решењем налаже ограничавање располагања имовином тог лица.

Правно или физичко лице код кога се имовина налази дужно је да ограничи располагање имовином на основу решења о ограничавању располагања имовином.

Ако по пријему извештаја од Управе, министар надлежан за послове финансија утврди да се не ради о означеном лицу или о имовини која подлеже ограничавању располагања, односно да нема услова за ограничавање располагања имовином, дужан је да без одлагања, у писаној форми, обавести правно или физичко лице које је то обавештење доставило да може да настави активности које је обуставило.

Ограничавање располагања имовином траје док се означено лице налази на листи означених лица, односно до одлуке надлежног суда донете на основу Закона.

Управљање имовином чије је располагање ограничено на основу Закона врши Дирекција за управљање одузетом имовином, у складу са законом.

Изузимање ограничавања располагања дела имовине

Означено лице коме је ограничено располагање имовином може пред судом да покрене поступак ради изузимања дела имовине који је неопходан за основне животне трошкове (храна, станарина или рата стамбеног кредита, лечење и лекови, порез, премија осигурања, трошкови комуналија, трошкови за пружене правне услуге, накнада за редовно одржавање или чување средстава чије је располагање привремено ограничено или друге имовине или економских ресурса, који су настали након доношења решења о ограничавању располагања имовином).

За одлучивање у поступку ради изузимања дела имовине, надлежан је основни суд, у складу са законом којим се уређује надлежност судова. Поступак ради изузимања дела имовине хитан је и води се по правилима ванпарничног поступка.